

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Cabinet
Dyddiad y cyfarfod:	05/09/23
Teitl:	Cyllideb Refeniw Reoladwy 2023/24 - Perfformiad Ariannol
Pwrpas yr adroddiad:	Sôn am Gyllideb Refeniw 2023/24 - y sefyllfa wirioneddol hyd at ddiwedd Mehefin 2023 a'r sefyllfa a ragwelir ddiwedd y flwyddyn
Er:	Er Penderfyniad
Portffolio'r Cabinet ac Aelod y Cabinet:	Y Cynghorydd Gareth Davies, Aelod Cabinet ar gyfer Cyllid a Chaffael

1. **CRYNODEB**

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cabinet ynglŷn â pherfformiad ariannol pob Gwasanaeth mewn perthynas â Chyllideb Refeniw Reoladwy 2023/24. Mae'r Cyllidebau ar gyfer pob Gwasanaeth yn cael eu monitro a'u hadolygu'n rheolaidd er mwyn asesu amseriad yr incwm a'r gwariant, yn ogystal ag asesu'r sefyllfa a ragwelir ddiwedd y flwyddyn a sicrhau bod camau unioni yn cael eu cymryd lle bynnag y bo modd ac fel y bo'n briodol.

Hyd yn oed ar yr adeg gymharol gynnar hon yn y flwyddyn ariannol, mae sefyllfa ariannol heriol yn ystod y flwyddyn eisoes i'w gweld. Mae hyn er gwaethaf proses Pennu Cyllideb 23/24 a oedd yn cydnabod £22m o bwysau digynsail o ran costau (sy'n cyfateb i chwyddiant o 13.4%) a chynnydd o 7.3% yn Nhreth y Cyngor.

Ar hyn o bryd rhagwelir sefyllfa ragamcanol ddiwedd y flwyddyn o orwariant o £2.9m (sef 1.6% o gyllideb Refeniw 23/24 o £180.1m), sydd ar ôl ystyried amryw o gamau lliniaru. Mae hyn yn adlewyrchu sefyllfa genedlaethol ehangach, gyda Llywodraeth Cymru yn cyfeirio at ddiffyg o £900m a fyddai'n cyfateb i tua 4.5% o'i Chyllideb £20bn ei hun. Mae unrhyw ymdeimlad o optimistaeth ar y gorwel ariannol yn lleihau'n gyflym.

Mae nifer o heriau i'w gweld ar draws y Gwasanaethau gan gynnwys:

- Dyfarniadau Cyflog Cenedlaethol yn parhau i fod yn uchel ac yn rhy ddrud.
- Cynnydd sylweddol yng nghostau Cludiant Dysgwyr rhwng y Cartref a'r Ysgol
- Cynnydd sylweddol yn nifer y lleoliadau i Blant y Tu Allan i'r Sir
- Costau sylweddol yn ymwneud â staff asiantaeth yng Nghartrefi Preswyl ein Hawdurdod Lleol a'r gwasanaeth Galluogi
- Cynnydd sylweddol yn nifer y lleoliadau Gofal Cymdeithasol i Bobl Hŷn

Mae gan y Cyngor fantolen ariannol gydnerth, gyda £48.8m o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi a £6.7m mewn Balansau Cyffredinol ar 31/03/23. Felly, mae mwy na digon o le i allu lliniaru'r sefyllfa hon yn ystod y flwyddyn ac nid oes perygl na ellir cyflawni sefyllfa fantoledig erbyn diwedd y flwyddyn. Fodd bynnag, mae gan lawer o'r cronfeydd wrth gefn hyn brosiectau a chynlluniau wedi'u clustnodi ganddynt.

Felly, er mwyn sicrhau bod sefyllfa ariannol gydnerth yn cael ei chynnal, mae'r Grŵp Arweiniol yn mabwysiadu dull rhagweithiol o weithredu o ran rheolaeth ariannol, gan gynnwys cael mewnbwn a chyngor gan y swyddog Adran 151, i geisio lleihau'r gorwariant cyffredinol a ragwelir lle bynnag y bo modd gan ddefnyddio ystod o fesurau lliniaru, gan fod risg yn parhau y gallai rhai o'r tueddiadau sydd eisoes i'w gweld yng nghyfnod Ch1 barhau i gynyddu ymhellach yn ystod gweddill y flwyddyn ariannol hon ac i'r flwyddyn nesaf.

2. PERFFORMIAD Y GYLLIDEB – PRIF HERIAU

Mae'r adran ganlynol yn ymhelaethu ymhellach ar y 5 prif faes o bwysau sylweddol o ran costau:

- i) Byddai cynnig cyflog diweddaraf 23/24 ar gyfer staff cyffredinol (sydd wedi ei wrthod gan yr Undebau) yn costio £960k yn fwy na darpariaeth y gyllideb a wnaed yn y Gwasanaethau. Roedd Cyllideb 23/24 yn cynnwys lwfans yng Nghyllidebau Gwasanaethau ar gyfer dyfarniad cyflog cyfartalog o 6.3%.
- ii) Mae cost darpariaeth cludiant statudol i Ddysgwyr rhwng y Cartref a'r Ysgol wedi cynyddu 43% mewn perthynas â chontractau newydd a gafodd eu tendro'n gystadleuol am wasanaethau o fis Medi 2023 ymlaen. Mae hyn wedi creu pwysau o ran cost o £543k ag effaith rhan o'r flwyddyn (ac effaith blwyddyn gyfan ar gyfer proses cyllideb 24/25 o £839k).
- iii) Lleoliadau Plant y Tu Allan i'r Sir - Bu cynnydd o 11 lleoliad ers pennu Cyllideb 23/24, sy'n arwain at orwariant net a ragwelir o £1.7m.
- iv) Mae'r defnydd o staff asiantaeth mewn Cartrefi Preswyl a'r gwasanaeth Galluogi wedi cynyddu'n sylweddol o'i gymharu â 22/23 oherwydd heriau recriwtio parhaus ar gyfer rolau Gweithwyr Gofal a Chymorth, nad ydynt wedi'u helpu ymhellach gan frigiadau o achosion o COVID sy'n dal i ddigwydd. Dyma'r prif ffactor o fewn gorwariant net o £520k mewn Gwasanaethau Uniongyrchol o dan Borth Gofal.
- v) Lleoliadau Pobl Hŷn – Rhagwelir gorwariant o £1.3m oherwydd 2 chwarter yn olynol o gynydd uwch na'r arfer mewn niferoedd lleoliadau.

Ar hyn o bryd yr unig faes sylweddol o danwariant a ragwelir yw o dan y gwasanaeth Cyllid a Chaffael, lle rhagwelir tanwariant o £1.3m. Mae hyn yn dibynnu i raddau helaeth ar gyllidebau rheoli'r Trysorlys lle mae enillion incwm buddsoddi, sy'n cyflawni'n uwch na'r gyllideb a bennwyd (o £900k ychwanegol) a heb ymgymryd ag unrhyw fenthycy allanol (£200k o arbediad disgwylidig) yn rhoi budd i'w groesawu i sefyllfa gyffredinol y gyllideb.

Er mwyn lliniaru'r sefyllfa gyffredinol mae nifer o fesurau eisoes wedi'u rhoi ar waith, gan gynnwys cynllunio i ddefnyddio arian untro mewn rhai cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi a gofyn i rai gwasanaethau gyflawni arbedion yn ystod y flwyddyn.

Dyma grynodedb o'r tybiaethau ariannol sydd eisoes wedi'u cynnwys yn y sefyllfa bresennol o £2.9m o orwariant a ragwelir:

Tybiaeth	£'000
Defnyddio Cronfa Wrth Gefn y Pwysau Costau a Chwyddiant	1,214
Defnyddio Cronfa Wrth Gefn Hapddigwyddiadau a Rheoli'r Gyllideb	1,260
Defnyddio Cronfa Wrth Gefn Creu Cymunedau Gofalgar ac Iach (ac eithrio unrhyw gymorth pontio mewn perthynas â Hafan y Waun)	477
Defnydd llawn o'r Gronfa Wrth Gefn a neilltuwyd ar gyfer Cyflogau / Ynni	360
Pennu targedau arbedion yn ystod y flwyddyn ar gyfer:	
• Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	241
• Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	150
• Gwasanaethau Uniongyrchol (Porth Gofal)	520
CYFANSWM	4,222

Mae hyn yn dangos pa mor heriol yw'r sefyllfa ariannol sylfaenol yn ystod y flwyddyn. Heb ddefnyddio'r mesurau lliniaru hyn byddai'r sefyllfa gorwariant a ragwelir yn sylweddol uwch.

Fel set derfynol o fesurau, er mwyn diogelu rhag unrhyw waethygu pellach yn y sefyllfa ariannol ac i liniaru ymhellach yn erbyn y sefyllfa bresennol, mae'r Grŵp Arweiniol, gyda mewnbwn a chynghor y swyddog Adran 151, wedi rhoi fframwaith ar waith ar draws pob Gwasanaeth (ac eithrio Cyllidebau Ysgolion Dirprwyedig sy'n gyfrifoldeb Cyrrff Llywodraethu unigol).

Mae'r fframwaith yn cynnwys cyfyngu ar wariant lle bo modd am weddill y flwyddyn ariannol gyfredol. Bydd hyn yn berthnasol i wariant refeniw nad yw'n ymwneud â staffio a hefyd gweithgarwch recriwtio allanol, ond mae'n cael ei wneud mewn ffordd reoledig i gydnabod y bydd angen parhau i fodloni rhwymedigaethau statudol, rhwymedigaethau contractiol a rhwymedigaethau presennol craidd ac er enghraifft bod gweithgarwch sy'n sail i incwm neu sy'n cael ei ariannu gan grant(iau) yn gallu parhau. Bwriad y dull hwn o weithredu yw arafu, oedi neu gyfyngu dros dro ar wariant nad yw'n hanfodol / nad yw'n hollbwysig. Yn anffodus, nid yw peidio â gweithredu yn sgil gorwariant sylweddol a ragwelir yn opsiwn a byddai'n mynd yn groes i gynghor y swyddog Adran 151.

3. PERFFORMIAD Y GYLLIDEB – SEFYLLFAOEDD GWASANAETHAU

Y prif faes newid yng nghyllidebau Ch1, ers pennu Cyllideb 2023/24, fu strwythur newydd y Cynghor yn dilyn ymadawiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant.

Mae'r Gwasanaeth Ysgolion a Dysgu Gydol Oes newydd wedi'i ffurfio, gydag elfennau o Borth Cymorth Cynnar (yn bennaf yr Uned Cyfeirio Disgyblion a Dysgu Gydol Oes) yn uno â'r hen wasanaeth Ysgolion a Diwylliant. Mae'r gwasanaeth Tai hefyd wedi symud draw i Borth Cymorth Cynnar o Borth Gofal.

Yn ogystal â hyn bu nifer fach o symudiadau yn y gyllideb i ddyrannu eitemau arbedion yn ymwneud â Ffioedd a Chostau o gyllideb y Grŵp Arweiniol i gyllidebau unigol

Gwasanaethau Swyddogion Arweiniol Corfforaethol, a dyna oedd y bwriad bob amser pan bennwyd y gyllideb.

Yn ariannol, gellir crynhoi'r symudiadau cyllidebol hyn fel a ganlyn:

Gwasanaeth	Cyllideb Wreiddiol 23/24 £'000	Targedau Ffioedd a Chostau a ddyrannwyd o'r Grŵp Arweiniol £'000	Effaith strwythur newydd y Cyngor £'000	Cyllideb Ddiweddaraf 23/24 £'000
Porth Cymorth Cynnar	5,160		(1,100)	4,060
Porth Cynnal	33,870		(194)	33,676
Porth Gofal	16,256		(881)	15,375
Ysgolion a Diwylliant	54,576	(239)	(54,337)	-
Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	-		56,512	56,512
Cyswllt Cwsmeriaid a TGCh	6,431	(1)		6,430
Economi ac Adfywio	3,984	(71)		3,913
Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	19,471	(170)		19,301
Grŵp Arweiniol	4,556	481		5,037
CYFANSWM y Gwasanaethau a ddangosir	144,304	-	-	144,304

Er gwaethaf y meysydd pryder mwy sylweddol sydd eisoes wedi'u hamlygu, mae yna nifer o wasanaethau sydd hefyd yn wynebu heriau eraill, er eu bod yn llai o ran maint. Serch hynny, gall y rhain waethygu o hyd pan fydd nifer o eitemau llai yn mynd i gyfeiriad anffafriol.

Mae rhai o'r heriau eraill hyn yn cynnwys cost Plant ar eu Pen eu Hunain yn Ceisio Lloches, Incwm Ffioedd Cynllunio, Incwm Gwastraff Masnach, costau gweithredu rheng flaen Casglu Gwastraff, Incwm Meysydd Parcio, Incwm yn ymwneud ag Eiddo, prisiau tendr newydd Byw â Chymorth a niferoedd lleoliadau Anabledd Dysgu / Anabledd Corfforol.

Mae dadansoddiad o sefyllfa Cyllideb Reoladwy 23/24 fesul Gwasanaeth i'w weld drosodd, gydag esboniad pellach a manylion pellach yn Atodiadau A i N:

Gwasanaeth	Cyllideb Ddiweddaraf 23/24 £'000	Cyllideb hyd at fis Mehefin 2023 £'000	Gwir wariant hyd at fis Mehefin 2023 £'000	Amrywiant hyd at fis Mehefin 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/ (gôr) wariant £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/ (gôr) wariant £'000	Sylw
Cyswllt Cwsmeriaid	6,430	1,862	1,642	220		-	Disgwylir gan y gwasanaeth bydd y gyllideb yn mantoli yn ystod y flwyddyn ariannol 2023/24.
Gwasanaethau Democrataidd	4,977	1,236	1,202	34		-	Ar yr adeg hon o'r flwyddyn, nid oes problemau wedi'u nodi.
Economi ac Adfywio	3,913	1,135	1,077	58		-	Nid yw'r targedau incwm ar gyfer ffioedd Cynllunio a rhentu swyddfeydd yn cael eu gwireddu'n llawn. Fodd bynnag caiff hyn ei osod yn erbyn yr arbedion dros dro yn y gwasanaeth Twf & Menter gan fod strwythur staffio newydd yn cael ei sefydlu ar hyn o bryd. Felly nod y Gwasanaeth yw adennill y costau yn gyffredinol gyda rhywfaint o gymorth o'r cronfeydd wrth gefn er mwyn unioni'r diffyg a ragwelir yn y ffioedd cynllunio.
Cyllid a Chaffael	18,900	9,912	9,347	565		1,300	Disgwylir gan y gwasanaeth y byddant wedi tanwario ar gyfer y flwyddyn, yn bennaf o'r arbedion rheoli Trysorlys o ganlyniad i fanteision cynnydd mewn cyfraddau llog o ran Incwm Buddsoddi ac ni ymgwymerwyd â benthyciadau allanol yn y flwyddyn hyd yma.
Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	19,301	4,058	3,882	176		-	Mae'r gwasanaeth yn wynebu pwysau incwm a chost amrywiol o fewn y flwyddyn hyd yn oed mor gynnar â hyn yn y flwyddyn ariannol. Mae cyfanswm y rhain yn rhagweld gwariant net o £784k, gyda'r elfen fwyaf ar y contractau statudol cludiant i ddysgwyr o fis medi 2023 (£543k). Caiff arian dros dro ei ddefnyddio o'r cronfeydd wrth gefn er mwyn lliniaru hyn ac o'r herwydd bydd angen i'r gwasanaeth gael gafael ar arbedion o fewn y flwyddyn fydd nid yn llai na £241k.
Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu	1,649	363	364	(1)		-	Ar yr adeg hon o'r flwyddyn, nid oes problemau wedi'u nodi.
Pobl a Threfniadaeth	2,321	281	270	11		-	Ar yr adeg hon o'r flwyddyn, nid oes problemau wedi'u nodi.
Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd	2,468	620	559	61		-	Ar yr adeg hon o'r flwyddyn, nid oes problemau wedi'u nodi.

Parhad.....

Gwasanaeth	Cyllideb Ddiweddaraf 23/24 £'000	Cyllideb hyd at fis Mehefin 2023 £'000	Gwir wariant hyd at fis Mehefin 2023 £'000	Amrywiant hyd at fis Mehefin 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/ (gor) wariant £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/ (gor) wariant £'000	Sylw
<u>Gwasanaethau Gydol Oed y Pyrth</u>							
Porth Cymorth Cynnar	4,060	2,473	2,528	(55)	55		Ar hyn o bryd yn y flwyddyn mae'r gwasanaeth yn disgwyl ychydig o danwariant ar y gwasanaeth Tai.
Porth Cynnal	33,676	9,482	9,847	(365)	(1,822)		Mae'r gwasanaeth yn ymdrin yn bennaf ag achosion a lleoliadau cymhleth haen uwch. Rydym yn gweld pwysau costau o ganlyniad i gostau uwch a/ neu niferoedd uwch ym meysydd Lleoliadau Pobl Hŷn, Cefnogi Byw, lleoliadau Anabledau Dysgu ac Anabledau Corfforol. Mae cyfanswm hyn yn arwain at ragweld gorwariant o £1.8m ar gyfer y flwyddyn.
Porth Gofal	15,375	2,827	3,041	(214)	(463)		Mae gofal cymdeithasol yn parhau i wynebu her recriwtio, er bod amodau a thelerau'r Cyngor yn gymharol ddeniadol. O ganlyniad mae defnydd parhaus o staff asiantaeth yng Nghartrefi Gofal yr Awdurdod Lleol, y Gwasanaeth Galluogi a rolau Gweithwyr Cymdeithasol critigol ar y rheng flaen. Mae cryn danwariant mewn Gofal Cartref yn sgil trefniadau contract newydd yn weithredol o ddiwedd mis Gorffennaf. Fodd bynnag mae cost achos Galluogi cymhleth wedi ei osod yn erbyn rhan fwyaf o hyn. Yn gyffredinol rhagwelir gorwariant cychwynnol o £983k, fodd bynnag bydd y gwasanaeth yn targedu arbedion o fewn y flwyddyn o £520k o leiaf, er mwyn cynnwys gostyngiadau pellach yn nefnydd staff asiantaeth yng Nghartrefi Gofal yr Awdurdod Lleol.
Gwasanaethau Gydol Oed y Pyrth	53,111	14,782	15,416	(634)		(2,230)	
Ysgolion a Diwylliant	56,512	51,692	51,709	(17)		-	Mae'r gwasanaeth yn parhau i chwilio am arbedion ar gludiant Dysgwyr ac yn targedu cael gafael ar o leiaf £150k o arbedion o fewn y flwyddyn er mwyn sicrhau bod y sefyllfa'n cael ei unioni.
Grŵp Arweiniol	5,037	1,189	1,546	(357)		(1,949)	Er bod rhai arbedion o ran ffrydiau gwaith o fewn y flwyddyn nad ydynt hyd yma'n cyflawni'n llawn y targedau a osodwyd yn wreiddiol, yr her fwyaf yw cynnydd cyflymach yn nifer a chyfanswm cost lleoliadau Plant y tu allan i'r Sir gan y rhagwelir y bydd yn cyrraedd cyfanswm gwariant gros ar gyfer 23/24 o £6.3m (sy'n golygu gorwariant o ragwelir o £1.7m).

Ardollau, Premiwm Treth y Cyngor a Chronfeydd	5,482	1,219	1,219	-	-	Disgwyliir gan y gwasanaeth bydd y gyllideb yn mantoli yn ystod y flwyddyn ariannol 2023/24.
Cyfanswm y Gyllideb Reoladwy	180,101	88,349	88,233	117	(2,879)	

4. CASGLIAD

Am o leiaf y 4^{edd} flwyddyn yn olynol, mae'r Cyngor yn wynebu set arall eto o heriau ariannol digynsail.

Er bod cyfraddau chwyddiant swyddogol yn dechrau gostwng (roedd y CPI ar gyfer mis Gorffennaf 'i lawr' i 6.8%), mae dyfarniadau cyflog staff a chwyddiant ar brisiau contractau (refeniw a chyfalaf) yn parhau i fod yn hynod uchel. Mae lefel cymhlethdod a nifer y lleoliadau / achosion heriol o fewn Gofal Cymdeithasol a hefyd Addysg yn parhau i ddangos tuedd ar i fyny, heb ddim arwyddion amlwg o ildio eto. Nid yw'r her recriwtio ychwaith yn dangos dim arwyddion o leihau ac er ei bod yn arbennig o amlwg yn rheng flaen maes Gofal Cymdeithasol (sef unrhyw beth o Weithwyr Cymdeithasol proffesiynol i rolau hanfodol Gweithwyr Gofal a Chymorth), nid yw llawer o wasanaethau eraill yn ddiogel rhagddi.

Mae'r Cyngor wedi dechrau'r flwyddyn gyda sefyllfa ariannol gydnherth a gyda'r Grŵp Arweiniol yn mabwysiadu dull cyfunol a rhagweithiol o weithredu o ran rheoli'r sefyllfa ariannol yn ystod y flwyddyn, mae'n rhoi'r Cyngor yn y lle gorau posibl i barhau i fynd i'r afael â'r heriau ariannol yn uniongyrchol. Fodd bynnag, mae'r her eleni wedi cynyddu sawl cam ac mae'n hollbwysig bod yr holl wasanaethau'n cadw at y fframwaith a'r mesurau y mae'r Grŵp Arweiniol wedi'u rhoi ar waith.

Gan edrych ymlaen at broses Cyllideb 24/25, a fydd yn cychwyn yn fuan, mae iteriad diweddaraf y Cynllun Ariannol Tymor Canolig eisoes yn dangos bwlch dangosol yn y gyllideb o £8.5m a gofyniad arbedion dangosol o £6.4m (gan ddefnyddio tybiaethau o gynnydd o 3.1% yng nghyllid Llywodraeth Cymru a senario Treth y Cyngor wedi'i fodolu o 5%). Os nad yw sefyllfa'r Cyngor a Llywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn yn dechrau dangos arwyddion o wella, yna mae posibilrwydd gwirioneddol mai'r amcanestyniadau hynny fydd y sefyllfa sylfaenol ddiarnod y bydd angen ei chyflawni. Mae hefyd yn dod yn gwbl amlwg er mwyn cynnal gwasanaethau o safon yn yr amgylchedd ariannol presennol y bydd angen lefel barhaus graidd uwch o gyllid.

A oes Asesiad Effaith Integredig wedi'i gwblhau? Os nad oes, dywedwch pam

Nac oes

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Crynodeb:

Hirdymor: Amherthnasol

Integreiddio: Amherthnasol

Cydweithio: Amherthnasol

Cynnwys: Amherthnasol

Atal: Amherthnasol

Argymhellion:

1. **Nodi'r sefyllfa Refeniw gyffredinol a amlinellir yn yr adroddiad, gan gynnwys y mesurau lliniaru a ddefnyddir i reoli sefyllfa ariannol heriol yn ystod y flwyddyn.**
2. **Cymeradwyo symudiadau'r Gyllideb sydd eu hangen o ganlyniad i gysoni'r Cyllidebau â**

Strwythur diweddaraf y Cyngor fel y'i crynhoir yn Adran 2.

Rhesymau dros y penderfyniad:	Cydnabod y sefyllfa ariannol a sicrhau bod y mesurau cywir yn cael eu rhoi ar waith i sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni sefyllfa ariannol fantoledig ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24.
Trosolwg a Chraffu:	Ystyriwyd yn ystod proses pennu'r Gyllideb
Fframwaith Polisi:	Y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig
Blaenoriaethau Corfforaethol:	Mae'r Gyllideb yn cefnogi Amcanion Strategol y Cyngor
Goblygiadau Cyllid a Chaffael:	Nodwyd hwy yn yr adroddiad
Goblygiadau cyfreithiol:	Rhan o rôl a chyfrifoldeb y Swyddog Adran 151 wrth weinyddu materion ariannol y Cyngor yn briodol o dan Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1972. Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys cyngor allweddol a roddwyd gan y swyddog Adran 151 oherwydd y sefyllfa ariannol heriol a wynebir yn ystod y flwyddyn.
Goblygiadau staffio:	Mae lefelau uwch parhaus o ddyfarniadau cyflog yn parhau i beri risg o fod angen adolygu blaenoriaethau'r Cyngor a'r Gwasanaeth.
Goblygiadau eiddo / asedau:	Amherthnasol
Risg(iau):	<p>Ceir risg na fydd digon o arian os bydd yna orwario mawr.</p> <p>Mae'n debygol iawn y bydd proses y Gyllideb 24/25 yr un mor heriol â Phroses y Gyllideb 23/24 ac mae'r cynllun Ariannol Tymor Canolig sydd wedi'i ddiweddarau wedi dechrau mynegi'r her honno, er bod y sefyllfa ariannol yn ystod y flwyddyn yn profi i fod yn llawer mwy heriol nag a ragwelwyd ar ddechrau'r flwyddyn ariannol.</p> <p>Mae'r Cyngor eisoes yn ffurfiol wedi cynyddu sgôr y risg ariannol yn y Gofrestr Risgiau Corfforaethol.</p>
Papurau Cefndir:	Cyllideb Refeniw 2023/24
Atodiadau:	Atodiad A: Cyswllt Cwsmeriaid a TGCh Atodiad B: Gwasanaethau Democrataidd Atodiad C: Economi ac Adfywio Atodiad D: Cyllid a Chaffael Atodiad E: Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol

Atodiad F: Gwasanaeth Cyfreithiol a Llywodraethu
Atodiad G: Pobl a Threfniadaeth
Atodiad H: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Atodiad I: Porth Cymorth Cynnar
Atodiad J: Porth Cynnal
Atodiad K: Porth Gofal
Atodiad L: Ysgolion a Dysgu Gydol Oes
Atodiad M: Grŵp Arweiniol
Atodiad N: Ardollau, Premiwm Treth y Cyngor a
Chronfeydd wrth Gefn

**Swyddog Arweiniol
Corfforaethol:** Duncan Hall
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael

Swyddogion Adrodd: Duncan Hall a Justin Davies

Dyddiad: 18/08/23

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Cyswilt Cwsmeriaid a TGCh / Customer Contact & ICT

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Alan Morris

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Disgwylir gan y gwasanaeth bydd y gyllideb yn mantoli yn ystod y flwyddyn ariannol 2023/24.

It is expected by the service to breakeven during the 2023/24 financial year.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
TGCh / ICT	3,743	1,189	1,084	105	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Gwasanaethau Cwsmeriaid / Customer Services	1,519	386	336	50	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Gwasanaethau Cymunedol / Community Services	1,062	261	197	64	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau / Service Management and Strategy	106	26	25	1	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
CYFANSWM / TOTAL	6,430	1,862	1,642	220	-		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Gwasanaethau Democraidd / Democratic Services

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Lowri Edwards

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Ar yr adeg hon o'r flwyddyn, nid oes problemau wedi'u nodi.

At this stage in the year there are no problem areas identified.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Gwasanaethau Democraidd / Democratic Services	2,058	506	471	35	25	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Cymorth Corfforaethol i Wasanaethau / Corporate Service Support	2,483	621	628	(7)	(25)	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau / Service Management and Strategy	436	109	103	6	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
CYFANSWM / TOTAL	4,977	1,236	1,202	34	-		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Economi ac Adfywio / Economy and Regeneration

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Russell Hughes-Pickering

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Nid yw'r targedau incwm ar gyfer ffioedd Cynllunio a rhentu swyddfeidd yn cael eu gwredu'n llawn. Fodd bynnag caiff hyn ei osod yn erbyn yr arbedion dros dro yn y gwasanaeth Twf & Menter gan fod strwythur staffio newydd yn cael ei sefydlu ar hyn o bryd. Felly nod y Gwasanaeth yw adennill y costau yn gyffredinol gyda rhywfaint o gymorth o'r cronfeydd wrth gefn er mwyn unioni'r diffyg a ragwelir yn y ffioedd cynllunio.

Income targets for Planning fees and Office rentals are currently not being fully achieved. However this is currently being offset by temporary savings in the Growth & Enterprise service whilst a new staffing structure is being put in place. The Service is therefore aiming to breakeven overall, with some assistance from reserves to cover the projected Planning Fee shortfall.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (I, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Gwasanaethau Eiddo / Property Services	3,027	683	751	(68)	(150)	Rhagwelir y bydd diffyg yn nharged incwm y gwasanaeth ar hyn o bryd. Er bod ffynonellau incwm newydd ar gyfer adeiladau swyddfa yn dechrau dod i mewn byddwn ond yn medru gweld effaith rhannol y flwyddyn yn 23/24. Dylid medru bwrw ymlaen â gwaith pellach pan fydd yr Adolygiad o weithio hybrid wedi dod i ben yn ffurfiol. The service's income target is currently projected to fall short. Whilst new income streams for Office buildings are starting to come on stream, a part year affect will only be seen in 23/24. Further work should be able to progress once the Review of Hybrid working formally concludes.	U / H
Twf a Menter / Growth & Enterprise	580	362	186	176	150	Disgwyllir gweithredu'r strwythur newydd ar gyfer Twf a Menter fydd yn arwain at rywfaint o arbedion dros dro hyd nes bydd y strwythur yn llawn. The implementation of the new G&E structure is expected leading to some temporary savings until the structure is fully populated.	C / M
Gwasanaethau Cynllunio / Planning Services	195	63	114	(51)	-	Rhagwelir yn gynnar yn y flwyddyn y bydd diffyg tebygol yn yr incwm ffioedd cynllunio o £175k, ond gellir unioni hyn gan y cronfeydd wrth gefn a rheoli cyllidebau os bydd angen. Planning Application Fee Income is projected to fall short by £175k at this early stage in the year, but this will be covered by the Contingency & Budget Management reserve if/as required.	U / H
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau / Service Management and Strategy	111	27	26	1	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
CYFANSWM / TOTAL	3,913	1,135	1,077	58	-		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Cyllid a Chaffael / Finance and Procurement

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Duncan Hall

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Disgwylir gan y gwasanaeth y byddant wedi tanwario ar gyfer y flwyddyn, yn bennaf o'r arbedion rheoli Trysorlys o ganlyniad i fanteision cynnydd mewn cyfraddau llog o ran Incwm Buddsoddi ac ni ymgwymerwyd â benthyciadau allanol yn y flwyddyn hyd yma.

The service expects to underspend for the year, mostly stemming from Treasury management savings due to the benefit of rising interest rates on Investment Income and no external borrowing has been undertaken in the year to date.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir variant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Gwasanaeth Cyllid a Chaffael / Finance & Procurement Service	3,670	1,026	945	81	50	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Budd-daliadau Tai a Chynllun Cymorth Treth y Cyngor / Housing Benefits and Council Tax Support Scheme	6,747	6,647	6,525	122	150	Mae'r tanwariant a ragwelir yn ymwneud â Chynllun Cymorth Treth y Cyngor. The forecast underspend relates to the Council Tax Support Scheme	I / L
Yswiriant, Terfynu a Chostau Corfforaethol Eraill / Insurance, Termination & Other Corporate Costs	1,746	1,098	1,039	59	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Cyfrif Cyfalaf Corfforaethol / Corporate Capital Account	6,737	1,141	838	303	1,100	Rydym yn derbyn llog ychwanegol o'r buddsoddiadau oherwydd y cynnydd mewn cyfraddau llog. Hefyd, rydym yn talu llai ar fenthyciadau na'r hyn a gyllidebwyd ar ei gyfer. There is further additional interest being generated on investments due to the increase in interest rates. In addition there are lower payments on loans than budgeted.	C / M
CYFANSWM / TOTAL	18,900	9,912	9,347	565	1,300		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Prifffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol / Highways and Environmental Services

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Rhodri Llwyd

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Mae'r gwasanaeth yn wynebu pwysau incwm a chost amrywiol o fewn y flwyddyn hyd yn oed mor gynnar a hyn yn y flwyddyn ariannol. Mae cyfanswm y rhain yn rhagweld gwariant net o £784k, gyda'r elfen fwyaf ar y contractau cludiant dysgwyr statudol o fis Medi 2023 (£543k). Caiff arian dros dro ei ddefnyddio o'r cronfeydd wrth gefn er mwyn lliniaru hyn ac o'r herwydd bydd angen i'r gwasanaeth gael gafael ar arbedion o fewn y flwyddyn fydd nid yn llai na £241k.

The Service is facing various in year cost and income pressures even at this early stage of the financial year. These total a net projected overspend of £784k, with the largest factor being on statutory Learner transport contracts from September 2023 (£543k). Temporary mitigation from reserves will be applied for this aspect, leaving the service needing to find in year savings of not less than £241k.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Casglu a Gwaredu Gwastraff / Waste Collection & Disposal	5,506	1,161	1,162	(1)	(383)	Pwysau incwm masnach is, ac effaith costau rheoli'r amhariadau casgluadaw gwastraff. Pressure from lower trade income, and the impact of managing the waste collection interruptions.	C/M
Parciau a gerddi, Glanhau Prifffyrdd, Gwasanaethau Parcio, Harbwrws / Parks & Gardens, Highways Cleaning, Parking Services, Harbours	(380)	(186)	(185)	(1)	(338)	Pwysau incwm is o'r Gwasanaethau Parcio ac Harbyrau, yn ogystal a chostau uwch o fewn gyllideb yr Harbyrau. Pressure from lower Parking Services and Harbour income, as well as higher costs within the Harbours budget.	C/M
Cludiant Teithwyr Corfforaethol, Uned Cynnal a Chadw Trafnidiaeth / Corporate Passenger Transport, Transport Maintenance Unit	7,696	1,726	1,545	181	(63)	Mae hyn yn adlewyrchu tanwariant ar gludiant Gofal Cymdeithasol (£120k) a disgwylir sefyllfa positif ar yr arian ar gyfer Trawsnewid Bysiau gan Lywodraeth Cymru (£360k), ond effaith andwyol sylweddol o ganlyniad i gostau cludiant Dysgwyr statudol. Mae'r elfen olaf yn deillio o dendrau ar gyfer contractau Medi 2023, ac y mae hyn ar sail flwyddyn gyfan yn £839k yn uwch na'r gyllideb (effaith rhannol blwyddyn o 23/24 yw £543k). This reflects an underspend on Social Care transport (£120k) and a positive position expected on WG Bus Transformation funding for public bus routes (£360k), but a significant adverse impact from higher statutory Learner transport costs. The latter stems from tenders for September 2023 contracts, which on a full year basis are £839k higher than budget (part year effect for 23/24 is £543k).	U / H
Cynnal a Chadw Prifffyrdd, Caffael a Strategaeth, Peirianeg Arfordirol a Gwaith Draenio Tir / Highways Maintenance, Coastal Engineering & Land Drainage Procurement & Strategy	5,100	917	910	7	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I/L
Gwasanaethau Prifffyrdd, Diogelwch y Ffordd, Rheoli Trafnidiaeth Rhanbarthol / Highways Services, Road Safety, Regional Transport Management	780	220	225	(5)	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I/L

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION							
Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau / Service Management and Strategy	599	220	225	(5)	784	Rydym yn tybio y bydd cyfraniad o £543k o'r gronfa wrth gefn a'r pwysau Cost a Chwyddiant er mwyn unioni dros dro y cynnydd yn y costau cludiant Dysgwyr statudol. Yn ogystal bydd angen i'r gwasanaeth glustnodi o leiaf £241k o'r arbedion o fewn y flwyddyn er mwyn mantoli'r sefyllfa. A £543k contribution is assumed from the Cost & Inflationary pressures reserve to temporarily mitigate the increase in statutory Learner transport costs. In addition, the service needs to identify at least £241k of in-year savings in order to breakeven.	C/M
CYFANSWM / TOTAL	19,301	4,058	3,882	176	-		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu / Legal & Governance Services

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Elin Prysor

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Ar yr adeg hon o'r flwyddyn, nid oes problemau wedi'u nodi.
At this stage in the year there are no problem areas identified.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Gwasanaethau Cyfreithiol / Legal Services	713	147	157	(10)	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Gwasanaethau Archwilio / Audit Services	659	166	162	4	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau (gan gynnwys Crwneriaid) / Service Management and Strategy (including Coroners)	277	50	45	5	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
CYFANSWM / TOTAL	1,649	363	364	(1)	-		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Pobl a Threfniadaeth / People & Organisation

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Geraint Edwards

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Ar yr adeg hon o'r flwyddyn, nid oes problemau wedi'u nodi.

At this stage in the year there are no problem areas identified.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (I, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Pobl a Threfniadaeth / People & Organisation	2,238	260	249	11	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau / Service Management and Strategy	83	21	21	-	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
CYFANSWM / TOTAL	2,321	281	270	11	-		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Polisi, Pherfformiad a Amddiffyn y Cyhoed / Policy, Performance & Public Protection

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Alun Williams

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Ar yr adeg hon o'r flwyddyn, nid oes problemau wedi'u nodi.

At this stage in the year there are no problem areas identified.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (I, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Partneriaethau a Pherfformiad / Partnerships & Performance	987	248	228	20	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Diogelu'r Cyhoedd / Public Protection	1,357	341	304	37	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau / Service Management and Strategy	124	31	27	4	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
CYFANSWM / TOTAL	2,468	620	559	61	-		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Porth Cymorth Cynnar

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Greg Jones

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Ar hyn o bryd yn y flwyddyn mae'r gwasanaeth yn disgwyl ychydig o danwariant ar y gwasanaeth Tai.
At this stage in the year, the service is currently expecting a small underspend which is on the Housing service.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (I, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Gwasanaethau Cymorth Cynnar / Early Intervention Services	890	493	485	8	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Gwasanaethau Tai / Housing Services	881	1,278	1,360	(82)	55	Mae'r tanwariant a ragwelir yn ymwneud yn bennaf ag incwm uwch o ran Budd-dal Tai na'r hyn a ddisgwylwyd ar gyfer llety dros dro. The projected underspend mainly relates to higher than expected Housing Benefit income for temporary accommodation.	I / L
Canolfannau Lles / Wellbeing Centres	1,551	420	392	28	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. Mae incwm yn dechrau dangos arwyddion positif yn y Canolfannau Llesiant ac y mae bellach yn cyflawni lefelau cyn COVID. There are no problem areas identified at present. Income is start to show encouraging signs in the Wellbeing Centres and is now hitting pre COVID levels.	C / M
Gwasanaethau Cymorth ac Ymyrraeth / Support and Intervention Services	626	257	265	(8)	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau / Service Management and Strategy	112	25	26	(1)	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
CYFANSWM / TOTAL	4,060	2,473	2,528	(55)	55		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Porth Cynnal

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Audrey Somerton-Edwards

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Mae'r gwasanaeth yn ymdrin yn bennaf ag achosion a lleoliadau cymhleth haen uwch. Rydym yn gweld pwysau costau o ganlyniad i gostau uwch a/ neu niferoedd uwch ym meysydd Lleoliadau Pobl Hŷn, Cefnogi Byw, lleoliadau Anableddau Dysgu ac Anableddau Corfforol. Mae cyfanswm hyn yn arwain at ragweld gorwariant o £1.8m ar gyfer y flwyddyn.

The service mainly deals with the higher end complex cases and placements. Cost pressures resulting from higher costs and/or higher volumes are being seen in the areas of Older Persons Placements, Supported Living, Learning Disability & Physical Disability placements, which in total lead to a net projected overspend of £1.8m for the year.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwirariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Knagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Gofal wedi'i Gynllunio / Planned Care	14,763	4,732	5,019	(287)	(1,313)	Mae'r gorwariant yn ymwneud â chyfuniad o ragweld costau uwch ar gyfer lleoliadau Pobl Hŷn (£1.348m) yn sgil nifer uwch na'r arfer o leoliadau yn Chwarter4 2022/23 (+9) a Chwarter 1 2023/24 (+12) a'r cost anghymesur sydd ar y Cyngor o ran costau Plant ar eu Pen eu hunain yn Ceisio Lloches (£224k), wedi ei osod yn erbyn costau asiantaeth net o ran arbedion Gweithwyr (£259k). The overspend relates to a combination of a higher projected cost for Older Persons placements (£1.348m) due to a higher than normal level of placements in Q4 2022/23 (+9) and Q1 2023/24 (+12) and a disproportionate cost having to be borne by the Council in relation to Unaccompanied Asylum Seeking Children costs (£224k), offset by Employee savings net of agency costs (£259k).	U / H
Cymorth Estynedig / Extended Support	13,786	3,461	3,620	(159)	(507)	Mae'r gorwariant yn ymwneud yn bennaf â chynnydd yn nifer lleoliadau Anableddau Dysgu (£369k) ac Anableddau Corfforol (£117k) ar y cyd â chynnydd mewn costau sy'n deillio o weithredu contractau Cefnogi Byw newydd (£81k). The overspend mainly relates to an increased number of Learning Disability (£369k) and Physical Disability placements (£117k) combined with an increased cost stemming from letting new Supported Living contracts (£81k).	U / H
Lles Meddyliol / Mental Wellbeing	3,851	974	877	97	258	Mae'r tanwariant yn ymwneud yn bennaf â gostyngiad yn nifer y lleoliadau Iechyd Meddwl na'r hyn a nodwyd yn y gyllideb. The underspend mainly relates to a lower number of Mental Health placements than budgeted	C / M
Diogelu / Safeguarding	890	201	199	2	(260)	Mae'r gorwariant yn ymwneud yn bennaf â chostau staffio ac asiantaeth ychwanegol yn y tîm diogelu. The overspend mainly relates to additional agency and staffing costs in the Safeguarding team	C / M
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau / Service Management and Strategy	386	114	132	(18)	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
CYFANSWM / TOTAL	33,676	9,482	9,847	(365)	(1,822)		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Porth Gofal

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Donna Pritchard

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Mae gofal cymdeithasol yn parhau i wynebu her recriwtio, er bod amodau a thelerau'r Cyngor yn gymharol deniadol. O ganlyniad mae defnydd parhaus o staff asiantaeth yng Nghartrefi Gofal yr Awdurdod Lleol, y Gwasanaeth Galluogi a rolau Gweithwyr Cymdeithasol critigol ar y rheng flaen. Mae cryn tanwariant mewn Gofal Cartref yn sgil trefniadau contract newydd yn weithredol o ddiwedd mis Gorffennaf. Fodd bynnag mae cost achos Galluogi cymhleth wedi ei osod yn erbyn rhan fwyaf o hyn. Yn gyffredinol rhagwelir gorwariant cychwynnol o £983k, fodd bynnag bydd y gwasanaeth yn targedu arbedion o fewn y flwyddyn o £520k o leiaf, er mwyn cynnwys gostyngiadau pellach yn nefnydd staff asiantaeth yng Nghartrefi Gofal yr Awdurdod Lleol.

Social care continues to face a recruitment challenge, despite the Council's terms and conditions being relatively attractive. This is resulting in the continued use of agency staff in LA Residential Homes, the Enablement Service and critical frontline Social Worker roles. There is a significant underspend in Domiciliary Care, due to the new contractual arrangements taking effect from in late July, however a complex Enablement case is offsetting a large part of this. Overall there is an initial projected overspend of £983k, however the service will be targeting in year savings of at least £520k, to include further reductions in the use of agency staff in LA Care Homes.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Gwasanaethau Uniongyrchol / Direct Services	6,140	1,240	1,475	(235)	(520)	Mae lefel sylweddol o wariant yn parhau ar staff Asiantaeth mewn Cartrefi Preswyl yr Awdurdod Lleol (ar hyn o bryd rhagwelir y bydd yn cost oddeutu c£1.0m yn fwy na'r gyllideb staffio sydd ar gael) a gellir ond gosod arbedion a ragwelir yn y Gwasanaeth Dydd (£426k) ac incwm grant ychwanegol a ddisgwyllir yn y Gwasanaeth Maethu (£110k) yn rhannol yn ei erbyn. There is still a significant level of spend on Agency staff in LA Residential Homes (currently projected to cost c£1.0m more than the available staffing budget), which is being only partially offset by projected savings in Day Services (£426k) and additional grant income expected in the Fostering service (£110k).	U / H
Gwasanaethau Tymor Byr ac wedi'u Targedu / Targeted and Short Term Services	6,876	1,012	897	115	59	Bydd cyfraddau uwch ar gyfer Gofal Cartref yn dod i rym yn hwyr ym mis Gorffennaf 2023 o dan drefniadau contract newydd felly bydd effaith rhannol blwyddyn yma o ganlyniad i arbediad dros dro o ychydig dros £0.5m, fodd bynnag mae cost achos Galluogi cymhleth (£430k) yn erbyn rhan sylweddol o'r arbediad yma. New uplifted Domiciliary Care rates will come into force from late July 2023 under new contractual arrangements, therefore there is a part year effect resulting in a temporary saving of just over £0.5m, however the cost of a complex Enablement case (£430k) is offsetting a large part of this saving.	C / M
Gwananaethau Asesu a Brysbennu Integredig / Integrated Triage and Assessment Services	1,885	481	571	(90)	(499)	Mae'r gorwariant yn ymwneud yn bennaf â chost ychwanegol staff Asiantaeth. The overspend relates mainly to the additional cost of Agency staff.	C / M
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau / Service Management and Strategy	474	94	98	(4)	497	Bydd y Gwasanaeth yn edrych ymhellach ar fesurau o fewn y flwyddyn i sicrhau arbedion gan gynnwys lleihau cost staff asiantaeth yng nghartrefi'r Awdurdod Lleol, gydag isafswm targed fod Gwasanaethau Lleol yn cyflawni sefyllfa sy'n unioni'r achos. The Service will be looking at further in year measures to produce savings including reducing the cost of agency staff within LA homes, with a minimum target that Direct Services achieves a breakeven position.	U / H
CYFANSWM / TOTAL	15,375	2,827	3,041	(214)	(463)		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Ysgolion a Dysgu Gydol Oes / Schools & Lifelong Learning

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Elen James & Clive Williams

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Mae'r gwasanaeth yn parhau i chwilio am arbedion ar gludiant Dysgwyr ac yn targedu cael gafael ar o leiaf £150k o arbedion o fewn y flwyddyn er mwyn sicrhau bod y sefyllfa'n cael ei unioni.
The service is seeking savings on Learner transport and is targeting finding at least of £150k of in year savings in order to achieve a breakeven position.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Ysgolion Cynradd / Primary Schools	19,644	19,644	19,644	-	-	Mae'r cyllid i gyd yn cael ei ddirprwyo i Gyrrff Llywodraethol Ysgolion o 1 Ebrill. Mae'r cynnydd yng nghostau cyflogau ac ynni yn gorfodi ysgolion i ddefnyddio eu cronfeydd wrth gefn.	I / L
Ysgolion Uwchradd / Secondary Schools	15,636	15,636	15,636	-	-	All funding is delegated to School Governing Bodies wef 1 April. The increase in salary and energy costs is requiring schools to utilise their reserves.	I / L
Ysgolion Pob Oed / All-through Schools	12,047	12,047	12,047	-	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd, mae'r tanwariant yn ymwneud â chyllidebau gweithwyr. There are no problem areas identified at present, the underspend relates to Employee budgets	I / L
Gwella Ysgolion / School Improvement	1,887	3,324	3,285	39	75	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Adnoddau Dysgu / Learning Resources	342	140	159	(19)	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Anghenion Dysgu Ychwanegol / Additional Learning Needs	2,420	252	209	43	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Gwasanaethau Diwylliannol / Cultural Services	1,137	311	303	8	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Dysgu Gydol Oes / Lifelong Learning	537	166	199	(33)	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Ymgysylltu a Chyrhaeddiad / Engagement and Attainment	1,638	388	377	11	25	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd, mae'r tanwariant yn ymwneud â chyllidebau gweithwyr. There are no problem areas identified at present, the underspend relates to Employee budgets	I / L
Uned Arlwygo Gorfforaethol / Corporate Catering Unit	1,149	(291)	(268)	(23)	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Rheoli'r Gwasanaethau a Strategaeth y Gwasanaethau / Service Management and Strategy	75	75	118	(43)	(100)	Nod y gwasanaeth yw mantoli'r sefyllfa ar y cyfan ond bydd angen cael gafael ar arbedion o fewn y flwyddyn o nid yn llai na £150k i gyflawni hyn. The service will be aiming to breakeven as a whole, but will need to find in year savings of not less than £150k to achieve this.	C / M
CYFANSWM / TOTAL	56,512	51,692	51,709	(17)	-		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Arweiniol / Leadership

Brif Weithredwr / Chief Executive : Eifion Evans

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Er bod rhai arbedion o ran ffrydiau gwaith o fewn y flwyddyn nad ydynt hyd yma'n cyflawni'n llawn y targedau a osodwyd yn wreiddiol, yr her fwyaf yw cynnydd cyflymach yn nifer a chyfanswm cost lleoliadau Plant y tu allan i'r Sir gan y rhagwelir y bydd yn cyrraedd cyfanswm gwariant gros ar gyfer 23/24 o £6.3m (sy'n golygu gorwariant o ragwelir o £1.7m).

Whilst there are some in year Savings workstreams that are not yet fully delivering the original targets set, the more fundamental challenge is an exponential rise in the number and total cost of Out of County Children's placements which is currently projected to reach a total gross spend for 23/24 of £6.6m (which results in a projected overspend of £1.7m).

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir wariant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) wariant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Grŵp Arweiniol / Leadership Group	497	124	113	11	-	Ni nodwyd unrhyw faes a oedd yn achosi problem ar hyn o bryd. There are no problem areas identified at present.	I / L
Arbedion Corfforaethol / Corporate Savings	(394)	-	-	-	(375)	Roedd y targed gwreiddiol yn £875k, ac fe'i gostyngwyd i £394k yn dilyn symudiadau i'r gwasanaethau perthnasol o ran ffioedd a thaliadau a rhan o darged y Cludiant i Ddysgwyr. Mae'r gweddill yn ymwneud yn bennaf ag Arbedion Ynni (£125k) a Chludiant Dysgwyr (£253k). Caiff y sefyllfa ei monitro yn ystod gweddill y flwyddyn. The original target was £875k, reduced to £394k following virements to respective services for Fees & Charges and part of the Learner Transport target. The balance left mainly relates to Energy Savings (£125k) and Learner Transport (£253k). The position will be monitored during the remainder of the year.	C / M
Cyllid wrth gefn / Contingencies	684	2	2	-	125	Mae £360k yn ymwneud ag arian wrth gefn o ran Egni / Codiad Cyflog y bydd ei angen yn llawn ar gyfer Codiad Cyflog Cyffredinol yn 2023/24. Rhagwelir tanwariant ar hyn o bryd ar y gweddill. £360k relates to Payaward / Energy Contingency which will be fully required for the 2023/24 General Payaward. An underspend is currently anticipated on the remainder.	C / M
Lleoliadau y tu allan i'r Sir / Out of County Placements	4,250	1,063	1,431	(368)	(1,699)	Bu cynnydd o 11 lleoliad newydd ers gosod Cyllideb 23/24. Mae hyn yn arwain at bwysau costau sylweddol o fewn y cyfanswm costau a ragwelwyd sef £6.6m ar gyfer 23/24 (sy'n cymharu â £1.8m yn 2020/21). Disgwylir y bydd y cyfleusterau newydd yn y Sir ar waith o Ebrill 2024 ymlaen, felly defnyddir yr arbediad dros dro yn Porth Gofal yn rhannol yn erbyn hyn (£633k). There has been an increase of 11 new placements since 23/24 Budget setting. This is leading to a substantial cost pressure with costs projected to be £6.6m for 23/24 (which compares with £1.8m in 2020/21). The new in county facilities are expected to start coming on stream from April 2024 onwards, so the temporary saving in Porth Gofal will be used as a partial offset (£0.6m).	U / H
CYFANSWM / TOTAL	5,037	1,189	1,546	(357)	(1,949)		

Adroddiad ar yr hyn a Ragwelir o ran y Gyllideb Mehefin 2023 / Budget Forecast Report June 2023

Ardollau, Premiwm Treth y Cyngor a Chronfeydd / Levies, Council Tax Premium and Reserves

Swyddog Arweiniol / Corporate Lead Officer : Duncan Hall

1. CRYNODEB / SUMMARY

Diwedd y Flwyddyn / Year End Forecast:

Disgwylir gan y gwasanaeth bydd y gyllideb yn mantoli yn ystod y flwyddyn ariannol 2023/24.

It is expected by the service to breakeven during the 2023/24 financial year.

2. GWYBODAETH ARIANNOL / FINANCIAL INFORMATION

Gwasanaeth Service	Y Gyllideb Ddiweddaraf Latest Budget £'000	Cyllideb hyd at Mehefin 2023 Budget to June 2023 £'000	Gwir variant hyd at Mehefin 2023 Actuals to June 2023 £'000	Amrywiant hyd at Mehefin 2023 Variance to June 2023 £'000	Rhagolygon Diwedd y Flwyddyn tan/(gor) variant Year End Forecast under/(over) spend £'000	Esboniad o'r gorwariant/tanwariant a ragwelir a lefel y risg Explanation of forecast over/under spend & the level of risk	Lefel y risg (L, C neu U) Level of risk (L, M or H)
Ardollau / Levies	4,867	1,219	1,219	-	-	Mae risg gorwariant yn fach iawn am y caiff yr ardollau eu gosod yn flynyddol ac ni chânt eu hadolygu yn ystod y flwyddyn. The risk of overspends is minimal as the levies are set annually and are not revised in year.	I / L
Premiwm Treth y Cyngor / Council Tax Premium	615	-	-	-	-	Mae'r swm sydd ar gael i'w wario yn dibynnu ar y premiwm a gesglir yn ystod y flwyddyn ar ôl caniatáu ar gyfer unrhyw ad-daliadau. Cynllun Tai Cymunedol Newydd a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 06/06/23. The amount available to be spent will be dependent on the premium collected during the year after allowing for any refunds. New Community Housing scheme approved by Cabinet on 06/06/23.	I / L
Balansau a Chronfeydd wrth gefn / Balances & Reserves	-	-	-	-	-	Bydd unrhyw drosglwyddiad i / o'r Gronfa Gyffredinol yn cael ei ystyried ar ddiwedd y flwyddyn pan fydd sefyllfa gyffredinol y Cyngor yn hysbys. Any transfer to / from the General Fund will be considered at year end when the overall position for the Council is known.	C / M
CYFANSWM / TOTAL	5,482	1,219	1,219	-	-		